

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
кафедра цивільно-правових дисциплін

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	D8 ПРАВО
РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	Перший (бакалаврський)
ФАКУЛЬТЕТ	Соціально-гуманітарний

Робоча програма з навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» для здобувачів для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності D8 «Право» / Укладач А.О. Пахомова. Біла Церква: БНАУ, 2026. 24 с.

Розробник: А.О. Пахомова, канд. юрид. наук, доцент

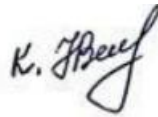
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
(Протокол № 1 від 18 серпня 2026 р.)

Завідувач кафедри цивільно-
правових дисциплін, доцент

Анна ПАХОМОВА

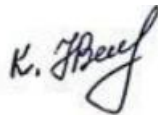
Гарант ОП, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

Схвалено методичною радою соціально-гуманітарного факультету
(Протокол № 1 від 19 серпня 2026 р.)

Голова методичної ради, доцент

Інна КОВАЛЬЧУК

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	5
3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»	5
4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
6. СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ	8
7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	11
7.1. Лекції	11
7.2. Практичні заняття	15
7.3. Самостійна робота	18
7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань	19
8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	20
9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	20
10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	20
11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	21
12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ	22
13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	22

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

За планом 2026-2027 навчального року на вивчення дисципліни «Цивільне процесуальне право» для денної та заочної форми навчання передбачено 150 академічних годин (5 кредитів ECTS), у т.ч. аудиторних – 70 годин (лекції – 28, практичні заняття – 42), самостійна робота студентів – 80 години.

Опис навчальної дисципліни за показниками та формами навчання наведено у таблиці:

Найменування показників	Шифр та найменування галузі знань, спеціальності, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 5	D БІЗНЕС, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА ПРАВО	Обов'язкова	
Змістових модулів – 6	D8 ПРАВО	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – проєкт за вибором здобувача вищої освіти		3-й	3-й
Загальна кількість академічних годин – 150		Семестр	
		5-й	5,6-й
		Лекції	
		28 год.	16 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи здобувача – 4.	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Практичні	
		42 год.	8 год.
		Самостійна робота (у т.ч. на виконання ІНДЗ)	
		80 год.	126 год.
		Підсумковий контроль: іспит	

Мета вивчення дисципліни: поглиблене вивчення понять про предмет і систему цивільного процесуального права, принципів цивільного судочинства, суб'єктів цивільних процесуальних правовідносин, процесуальних строків й судових витрат, поняття доказів, юрисдикції та підсудності, видів провадження цивільного процесу в суді першої інстанції та при перегляді судових рішень, виконання судових рішень.

2. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною є попереднє опанування дисциплін юридичного спрямування таких як: «Теорія держави і права», «Конституційне право», «Цивільне право» тощо.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ВІДПОВІДНО ДО СТАНДАРТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ D8 «ПРАВО»

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

- РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.
- РН 11. Мати базові навички риторики.
- РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.
- РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.
- РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
- РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.
- РН 16. Використовувати комп'ютерні програмами, необхідні у правничій діяльності.
- РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.
- РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
- РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.
- РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО»

Змістовний модуль I. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА

- Тема 1. Предмет і система цивільного процесуального права
- Тема 2. Цивільні процесуальні правовідносини

Змістовний модуль II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

- Тема 3. Сторони у цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі
- Тема 4. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб
- Тема 5. Представництво в цивільному процесі
- Тема 6. Цивільна юрисдикція. Підсудність цивільних справ
- Тема 7. Процесуальні строки
- Тема 8. Судові витрати
- Тема 9. Цивільна процесуальна відповідальність
- Тема 10. Докази та процес доказування у цивільному процесі

Змістовний модуль III. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ

Тема 11. Наказне провадження

Тема 12. Позов

Тема 13. Відкриття провадження у справі. Провадження у справі до судового розгляду

Тема 14. Судовий розгляд

Тема 15. Судове рішення. Заочний розгляд справи

Тема 16. Окреме провадження

Змістовний модуль IV. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ

Тема 17. Апеляційне провадження

Тема 18. Касаційне провадження

Тема 19. Провадження у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами

Змістовний модуль V. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ

Тема 20. Виконавче провадження

Тема 21. Судовий контроль за виконанням судових рішень

Змістовний модуль VI. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС

Тема 22. Цивільне судочинство України з іноземним елементом

6. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	всього	у тому числі					всього	у тому числі				
		л	п	лб	інд	СРС		л	п	лб	інд	СРС
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА												
Тема 1. Предмет і система цивільного процесуального права	4	2	2						2			2
Тема 2 Цивільні процесуальні правовідносини	4	2	2					2				2
Змістовий модуль 2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ												
Тема 3. Сторони в цивільному процесі. Треті особи.	8	2	2			4		2				4
Тема 4. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб.	6		2			4						4
Тема 5. Представництво в цивільному процесі.	8	2	2			4			2			4
Тема 6 Цивільна юрисдикція. Підсудність цивільних справ.	8	2	2			4			2			4
Тема 7. Процесуальні строки.	6		2			4		2				4

Тема 8. Судові витрати.	6		2			4		2				4
Тема 9. Цивільна процесуальна відповідальність	8	2	2			4		2				2
Тема 10. Докази й доказування.	8	2	2			4						2
Разом модуль 1	66	14	20			32	26	6				20
Модуль 2												
Змістовий модуль 3. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ												
Тема 11. Наказне провадження.	8	2	2			4		2	2			4
Тема 12. Позов.	7	1	2			4		2				4
Тема 13. Відкриття провадження у справі. Провадження у справі до судового розгляду.	7	1	2			4		2				2
Тема 14. Судовий розгляд	7	1	2			4						2
Тема 15. Судове рішення. Заочний розгляд справи	7	1	2			4						
Тема 16. Окреме провадження.	8	2	2			4						2
Змістовий модуль 4. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ												
Тема 17. Апеляційне провадження.	8	2	2			4						
Тема 18. Касаційне провадження.	7	1	2			4						
Тема 19. Провадження у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами.	7	1	2			4						

Змістовий модуль 5. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ												
Тема 20. Виконавче провадження.	6	1	1			4						
Тема 21. Судовий контроль за виконанням судових рішень.	6	1	1			4						
Змістовий модуль 6. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС												
Тема 22. Цивільне судочинство України з іноземним елементом	6		2			4						
Разом модуль 2	84	14	22			48	60	6				42
Всього годин	150	28	42			80	150	16	8			126

Примітка: л – лекції, п – практичні заняття, ср – самостійна робота студентів, в т.ч. індивідуальні завдання.

7. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

7.1. Лекції

ТЕМА І ЗМІСТ ЛЕКЦІЇ	К-ть год.
Змістовий модуль 1. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА	
1.1. Предмет, методи й система цивільного процесуального права Поняття, предмет, метод і система цивільного процесуального права. Джерела цивільного процесуального права. Стадії цивільного процесуального права. Цивільна процесуальна форма. Принципи цивільного процесуального права. Місце процесуального права в правовій системі України. Цивільний процесуальний кодекс України. Цивільно-процесуальні документи, їх структура.	2
1.2. Цивільні процесуальні правовідносини Поняття цивільних процесуальних правовідносин та їх особливості. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Об'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Зміст цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Особи, які беруть участь у справі. Особи, які не беруть участі у справі. Зміст і об'єкт цивільних правовідносин.	2
Змістовний модуль II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
2.1. Сторони в цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі Поняття сторін у цивільному процесі, їх процесуальні права й обов'язки. Процесуальна співучасть: мета, підстави, види. Процесуальні права й обов'язки співучасників. Належність сторін до справи. Поняття належної і неналежної сторін. Умов, процесуальний порядок і правові наслідки заміни неналежної сторони. Процесуальне правонаступництво. Поняття й види третіх осіб. Треті особи, які висувають і які не висувають самостійні вимоги.	2
2.2. Представництво в цивільному процесі Поняття й значення представництва в цивільному процесі. Види представництва й повноваження процесуального представника. Умови, необхідні для здійснення особою представництва в цивільному процесі. Процесуальні права й обов'язки представника в цивільному процесі. Умови здійснення представництва в цивільному процесі. Процесуально-правове становище представника у провадженні цивільних справ у суді першої інстанції.	2

Процесуально-правове становище працівника у провадженні з перевірки законності і обґрунтованості судових рішень та їх виконання.	
2.3. Цивільна юрисдикція та підсудність цивільних справ Поняття, види і загальні правила підвідомчості цивільних справ. Поняття й значення підсудності, види підсудності. Порядок передачі справи з одного суду до іншого. Наслідки порушення правил про підсудність.	2
2.4. Санкції цивільного процесуального права Цивільно-процесуальна відповідальність: поняття, види й функції. Цивільно-процесуальні штрафи. Відшкодування майнових збитків. Поняття, види й функції санкцій цивільного процесуального права. Суб'єкти відповідальності, підстави й порядок накладання штрафів. Зменшення й зняття штрафу. Відшкодування майнових збитків.	2
2.5. Докази й доказування Поняття й мета доказування в цивільному процесі. Поняття й види доказів у цивільному процесі. Класифікація доказів. Поняття і визначення предмету доказування. Роль доказів і доказування в цивільному процесі. Предмет доказування. Експертиза в цивільному процесі. Засоби доказування.	2
Змістовний модуль III. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ	
3.1. Наказне провадження Поняття і зміст наказного провадження. Підстави для відкриття наказного провадження. Строки видачі судового наказу. Цілі наказного провадження. Процедура наказного провадження. Завдання наказного провадження. Процедура наказного провадження. Підстави видачі судового наказу. Порядок подання заяви про видачу судового наказу. Порядок скасування судового наказу.	2
3.2. Позов Позов як процесуальний засіб порушення цивільної справи в суді. Прийняття позовної заяви. Підстави для відмови у прийнятті позовної заяви. Захист інтересів відповідача. Процесуальні дії судді у ході підготовки справи. Призначення справи до судового розгляду. Поняття позову, його елементи, види позовів. Право на позов і право на подання позову. Процесуальний порядок подання позову.	1
3.3. Порушення цивільної справи в суді. Досудовий розгляд справи Досудовий розгляд справи як стадія цивільного процесу. Процесуальні дії судді у ході досудового розгляду справи. Процесуальна діяльність осіб, які беруть участь у досудовому розгляді справи. Питання, які суддя вивчає у ході досудового розгляду справи. Процесуальний порядок укладення мирової угоди в досудовому розгляді справи. Відмова від позову в досудовому розгляді справи. Визнання позову відповідачем у досудовому розгляді справи.	1

Призначення справи до судового розгляду.	
3.4. Судовий розгляд. Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ. Поняття й види судових постанов. Зміст рішення. Набрання рішення законної сили. Окремі ухвали, їх зміст і значення. Складові частини судового засідання та їх зміст. Відкладання розгляду справи. Зупинення провадження по справі. Закриття провадження по справі. Залишення заяви без розгляду.	1
3.5. Постанови суду першої інстанції Протокол судового засідання, його зміст і значення. Право ознайомлення з протоколом і подання зауважень на протокол. Поняття й види судових постанов. Суть і види судових постанов. Суть і значення судового рішення. Вимоги, яким має відповідати судове рішення. Усунення недоліків судового рішення судом, який його оголосив. Набрання рішення законної сили. Ухвали суду першої інстанції, поняття, зміст, види. Законна сила судових ухвал.	1
3.6. Окреме провадження Суть і значення окремого провадження. Особи, які беруть участь у справах окремого провадження. Особливості розгляду справ окремого провадження. Окреме провадження: поняття й значення. Процесуальні засоби порушення цивільного процесу у справах окремого провадження. Особливості розгляду справ окремого провадження.	2
Змістовний модуль IV. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ	
4.1. Апеляційне оскарження рішень і ухвал суду першої інстанції Суть і значення апеляційного оскарження рішення суду й подання прокурора. Право апеляційного оскарження рішень і внесення на них подання, порядок його реалізації. Повноваження суду апеляційної інстанції. Строки апеляційного оскарження. Форма й зміст апеляційної скарги, апеляційного подання прокурора. Підготовка апеляційного розгляду справи. Розгляд справи судом апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції. Порядок ухвалення рішень та ухвал суду апеляційної інстанції.	2
4.2. Касаційне провадження Суть і значення касаційного оскарження рішення суду, подання прокурора. Процесуальний порядок розгляду касаційної скарги, подання судом другої інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Право касаційного оскарження й опротестування рішень і ухвал та порядок його реалізації. Суб'єкти оскарження. Зміст касаційної скарги (подання). Процесуальний порядок і строки розгляду справ у касаційній інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Підстави для скасування рішення, зміни й прийняття нового рішення. Ухвала суду другої інстанції.	1

4.3. Перегляд рішень і ухвал, що набрали законної сили в зв'язку з нововиявленими та винятковими обставинами Суть, значення й підстави для перегляду судових рішень, ухвал і постанов у порядку судового нагляду. Суть, значення й підстави для перегляду рішень, ухвал і постанов суду в зв'язку з нововиявленими обставинами. Процесуальний порядок перегляду справ. Право на опротестування в порядку судового нагляду рішень, ухвал і постанов суду, процесуальний порядок його реалізації. Об'єкти опротестування в порядку нагляду. Зміст і форма протесту в порядку нагляду. Суди, в компетенцію яких входить перегляд справ у порядку нагляду.	1
Змістовний модуль V. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ	
5.1. Поняття та значення стадії судового виконання рішень. Органи примусового виконання Виконавче провадження як стадія цивільного процесу. Органи примусового виконання. Правові засади судового виконання. Підстави виконання і виконавчі документи. Стадії виконавчого провадження. Органи примусового виконання. Особи, які беруть участь у справі в стадії судового виконання, їх процесуальні права й обов'язки. Підстави виконання. Виконавчі документи. Процесуальні строки пред'явлення виконавчих документів до примусового виконання.	1
5.2. Загальні правила судового виконання. Контроль і перевірка судового виконання Процесуальний порядок застосування заходів примусового виконання. Контроль і перевірка судового виконання. Поворот виконання. Загальні правила судового виконання. Процесуальний порядок застосування заходів примусового виконання. Розподіл стягнутих сум між стягувачами. Контроль і перевірка судового виконання.	1
Разом	28

7.2. Практичні заняття

№	Назва теми	К-ть годин
1.	Предмет і система цивільного процесуального права Цивільна процесуальна форма. Принципи цивільного процесуального права. Місце цивільного процесуального права в правовій системі України. Цивільний процесуальний кодекс України. Цивільно-процесуальні документи, їх структура.	2
2.	Цивільні процесуальні правовідносини Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Об'єкти цивільних процесуальних правовідносин. Зміст цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення цивільних процесуальних правовідносин. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин.	2
3.	Сторони у цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі Поняття сторін у цивільному процесі, їх процесуальні права й обов'язки. Процесуальна співучасть: мета, підстави, види. Процесуальні права й обов'язки співучасників. Належність сторін до справи. Поняття належної і неналежної сторін.	2
4.	Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб Участь органів прокуратури в цивільному процесі. Участь у цивільному процесі органів державного управління, профспілок, підприємств, установ, організацій і окремих громадян, які захищають права та інтереси інших осіб. Участь громадськості у цивільному процесі. Завдання органів прокуратури в цивільному процесі.	2
5.	Представництво в цивільному процесі Поняття й значення представництва в цивільному процесі. Види представництва й повноваження процесуального представника. Умови, необхідні для здійснення особою представництва в цивільному процесі. Процесуальні права й обов'язки представника	2
6.	Цивільна юрисдикція. Підсудність цивільних справ Поняття, види і загальні правила підвідомчості цивільних справ. Поняття й значення підсудності, види підсудності. Порядок передачі справи з одного суду до іншого. Наслідки порушення правил про підсудність.	2
7.	Процесуальні строки Поняття й значення процесуальних строків. Строки розгляду цивільних справ і порядок їх обчислення. Обчислення, зупинення, переривання, продовження, поновлення процесуальних строків. Поняття й значення процесуальних строків. Види процесуальних строків: встановлені законом і призначені судом.	2
8.	Судові витрати Поняття та види витрат, їх значення. Державне мито. Поняття й порядок сплати державного мита. Витрати, пов'язані з розглядом справи. Умови й підстави звільнення від судових витрат. Порядок відшкодування судових витрат.	2
9.	Цивільна процесуальна відповідальність Цивільно-процесуальна відповідальність: поняття, види й функції.	2

	Цивільно-процесуальні штрафи. Відшкодування майнових збитків. Поняття, види й функції санкцій цивільного процесуального права. Суб'єкти відповідальності, підстави й порядок накладання штрафів. Зменшення й зняття штрафу. Відшкодування майнових збитків.	
10.	Докази та процес доказування у цивільному процесі Поняття й мета доказування в цивільному процесі. Поняття й види доказів у цивільному процесі. Класифікація доказів. Поняття і визначення предмету доказування. Роль доказів і доказування в цивільному процесі. Предмет доказування. Експертиза в цивільному процесі. Засоби доказування.	2
11.	Наказне провадження Поняття і зміст наказного провадження. Підстави для відкриття наказного провадження. Строки видачі судового наказу. Цілі наказного провадження. Процедура наказного провадження. Завдання наказного провадження. Процедура наказного провадження. Підстави видачі судового наказу. Порядок подання заяви про видачу судового наказу. Порядок скасування судового наказу.	2
12.	Позов Позов як процесуальний засіб порушення цивільної справи в суді. Прийняття позовної заяви. Підстави для відмови у прийнятті позовної заяви. Захист інтересів відповідача. Процесуальні дії судді у ході підготовки справи. Призначення справи до судового розгляду. Поняття позову, його елементи, види позовів. Право на позов і право на подання позову. Процесуальний порядок подання позову.	2
13.	Відкриття провадження у справі. Провадження у справі до судового розгляду Досудовий розгляд справи як стадія цивільного процесу. Процесуальні дії судді у ході досудового розгляду справи. Процесуальна діяльність осіб, які беруть участь у досудовому розгляді справи. Питання, які суддя вивчає у ході досудового розгляду справи. Процесуальний порядок укладення мирової угоди в досудовому розгляді справи. Відмова від позову в досудовому розгляді справи. Визнання позову відповідачем у досудовому розгляді справи. Призначення справи до судового розгляду.	2
14.	Судовий розгляд Судове засідання – процесуальна форма розгляду цивільних справ. Поняття й види судових постанов. Зміст рішення. Набрання рішення законної сили. Окремі ухвали, їх зміст і значення. Складові частини судового засідання та їх зміст. Відкладання розгляду справи. Упинення провадження по справі. Закриття провадження по справі. Залишення заяви без розгляду.	2
15.	Судове рішення. Заочний розгляд справи Протокол судового засідання, його зміст і значення. Право ознайомлення з протоколом і подання зауважень на протокол. Поняття й види судових постанов. Суть і види судових постанов. Суть і значення судового рішення. Вимоги, яким має відповідати судове рішення. Усунення недоліків судового рішення судом, який його оголосив. Набрання рішення законної сили. Ухвали суду першої інстанції, поняття, зміст, види. Законна сила судових ухвал.	2
16.	Окреме провадження Суть і значення окремого провадження. Особи, які беруть участь у справах окремого провадження. Особливості розгляду справ окремого	2

	провадження. Окреме провадження: поняття й значення. Процесуальні засоби порушення цивільного процесу у справах окремого провадження. Особливості розгляду справ окремого провадження:	
17.	Апеляційне провадження Суть і значення апеляційного оскарження рішення суду й подання прокурора. Право апеляційного оскарження рішень і внесення на них подання, порядок його реалізації. Повноваження суду апеляційної інстанції. Строки апеляційного оскарження. Форма й зміст апеляційної скарги, апеляційного подання прокурора. Підготовка апеляційного розгляду справи. Розгляд справи судом апеляційної інстанції. Повноваження суду апеляційної інстанції.	2
18.	Касаційне провадження Суть і значення касаційного оскарження рішення суду, подання прокурора. Процесуальний порядок розгляду касаційної скарги, подання судом другої інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції. Право касаційного оскарження й опротестування рішень і ухвал та порядок його реалізації. Суб'єкти оскарження. Зміст касаційної скарги (подання). Процесуальний порядок і строки розгляду справ у касаційній інстанції. Повноваження суду касаційної інстанції.	2
19.	Провадження у зв'язку з винятковими та нововиявленими обставинами Процесуальний порядок перегляду справ. Суть, значення й підстави для перегляду рішень, ухвал і постанов суду в зв'язку з нововиявленими обставинами.	2
20.	Виконавче провадження Виконавче провадження як стадія цивільного процесу. Органи примусового виконання. Правові засади судового виконання. Підстави виконання і виконавчі документи. Стадії виконавчого провадження. Органи примусового виконання.	2
21.	Судовий контроль за виконанням судових рішень Контроль і перевірка судового виконання. Поворот виконання. Загальні правила судового виконання. Процесуальний порядок застосування заходів примусового виконання. Розподіл стягнутих сум між стягувачами. Контроль і перевірка судового виконання.	1
22.	Цивільне судочинство України з іноземним елементом. Особливості судочинства з іноземним елементом. Суб'єкти судочинства з іноземним елементом.	1
	Разом	42

7.3. Самостійна робота

Вид та зміст самостійної роботи	К-ть год.
Змістовий модуль 1. ЦИВІЛЬНЕ ПРОЦЕСУАЛЬНЕ ПРАВО ЯК ГАЛУЗЬ ПРАВА	
Робота із нормативними актами та літературою, що розкривають поняття судової системи в цілому та принципів цивільно-процесуального права зокрема. <i>Теоретичні завдання:</i> Визначити місце цивільного судочинства в системі судової влади. Визначити місце цивільного процесуального права в системі права.	3
<i>Практичні завдання:</i> Скласти структурну схему «Судова влада в Україні» Скласти таблицю загальних та спеціальних принципів цивільного-процесуального права із постатейним підтвердженням.	5
Змістовний модуль II. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	
<i>Практичне завдання:</i> Скласти доручення на ведення цивільної справи в суді	2
<i>Дослідницькі завдання:</i> Дослідити та описати роль доказів у цивільному судочинстві (за видами)	5
Змістовний модуль III. ПРОВАДЖЕННЯ В СУДІ ПЕРШОЇ ІНСТАНЦІЇ	
<i>Практичне завдання:</i> Скласти заяву на видачу судового наказу Скласти позовну заяву Скласти заяву з питань окремого провадження	15
<i>Групове кейсове завдання</i> Вирішити цивільну справу за представленою фабулою.	30
Змістовний модуль IV. ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ	
<i>Практичне завдання:</i> Скласти апеляційну скаргу Скласти касаційну скаргу	10
Змістовний модуль V. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ПИТАННЯ, ПОВ'ЯЗАНІ З ВИКОНАННЯМ СУДОВИХ РІШЕНЬ У ЦИВІЛЬНИХ СПРАВАХ	
<i>Теоретичні завдання:</i> Інститут приватного виконавця: проблеми та перспективи розвитку	5
Змістовний модуль VI. МІЖНАРОДНИЙ ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС	
<i>Теоретичні завдання:</i> Альтернативні способи вирішення спорів з «іноземним елементом»	5
Разом	80

Примітка: У розрахунку годин на виконання самостійної роботи передбачено час на виконання індивідуальних завдань.

7.4. Орієнтовна тематика індивідуальних та групових завдань

Індивідуальні завдання:

1. Принцип диспозитивності та його реалізація: правові межі та наслідки.
2. Процесуальні особливості захисту прав власності: витребування майна, усунення перешкод у користуванні та інші позови.
3. Забезпечення позову: види, підстави та порядок застосування.
4. Особливості розгляду справ про спадкування в судовому порядку.
5. Процесуальні наслідки неявки в судові засідання: можливості та обмеження.
6. Роль та значення суду в забезпеченні процесуальної рівності сторін.
7. Участь третіх осіб у цивільному процесі: види, процесуальне становище та правові наслідки.
8. Процесуальні форми звернення до суду: особливості заяв у порядку окремого провадження.
9. Проблеми виконання судових рішень щодо стягнення аліментів.
10. Процесуальні аспекти захисту честі, гідності та ділової репутації.

Групові завдання

1. Сучасні тенденції реформування цивільного процесуального законодавства України.
2. Захист прав споживачів у цивільному процесі: особливості та проблематика.
3. Альтернативні способи вирішення спорів (ADR): медіація, третейський суд, переговори.
4. Електронний суд та електронні докази: перспективи та виклики в цивільному судочинстві.
5. Міжнародна юрисдикція та визнання і виконання іноземних судових рішень.
6. Представництво в суді: види представництва та процесуальний статус представників.
7. Процесуальні форми захисту прав та інтересів недієздатних осіб.
8. Процесуальні особливості розгляду сімейних спорів.
9. Цивільний процесуальний кодекс: еволюція та порівняльно-правовий аналіз з правом ЄС.
10. Проблеми встановлення факту, що має юридичне значення, у судовому порядку.

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Під час лекційного курсу застосовуються слайдові презентації, роздатковий матеріал, дискусійне обговорення проблемних питань.

Практичні заняття проводяться у вигляді семінарів-практикумів з виконанням ситуаційних (кейсових) завдань — індивідуальних та в групах; конференцій; ділових ігор, модельних судів, судових дебатів. Під час проведення практичних занять використовуються сучасні елементи та прийоми: критичного мислення, рефлексії, дискусії, мозкового штурму, навчального тренінгу

У разі дистанційного і змішаного навчання використовуються навчальна платформа Moodle Білоцерківського НАУ, онлайн-платформи ZOOM, Microsoft Team, Google Meet, електронна пошта, мобільні додатки.

9. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль з навчальної дисципліни включає поточне, тематичне оцінювання (з тем, визначених для аудиторного обговорення і самостійного опрацювання) та модульний контроль.

Поточний і тематичний контроль передбачає оцінювання:

- участі в дискусії під час лекційних занять;
- підготовки виступу до занять із презентацією (чи без);
- підготовки індивідуальних завдань за вибором здобувачів вищої освіти тощо.

Модульний контроль проводиться у тестовій комбінованій формі (комп'ютерне чи на паперових носіях) або виконання проєктного/творчого завдання (усно/письмово).

Кількість отриманих балів з кожного виду навчальних робіт за різними формами поточного контролю виставляється студентам в електронний журнал після кожного контрольного заходу.

Підсумковий контроль навчальної діяльності студентів здійснюється у формі іспиту.

10. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання лекційних занять не передбачено. На лекційних заняттях ведеться облік присутності здобувачів для контролю відвідуваності занять.

Бали на практичному занятті здобувачі вищої освіти отримують за виконані практичні завдання, опрацювання джерел, командні проєкти,

презентації, активність під час дискусій і виконання практичних завдань.

Бали за самостійну роботу враховують: виконання дослідницьких і творчих завдань індивідуально й колективно, результативну практичну роботу в групі, опрацювання навчально-методичних і довідкових джерел, аналіз законодавства, виконання і захист проєктів, презентації, активність самостійної пошукової роботи.

Під час модульного контролю передбачені комплексні засоби оцінювання (усно й письмово, під час виконання тестових завдань, дослідницьких і творчих, захисту проєктів тощо), у тому числі комп'ютерно орієнтовані.

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється за результатами поточного (практичні заняття, самостійна робота) та рубіжного (модульного) контролів за десятибальною шкалою – «1», «2», «3», «4» ... «10».

Результати поточного оцінювання здобувача (за 10-бальною шкалою) виставляються в електронний журнал АСУ БНАУ і автоматично переводяться у 100-бальну шкалу відповідно до розподілу балів за окремими видами робіт.

Розподіл балів, що присвоюється здобувачам вищої освіти

Максимально можлива к-ть балів	Практичні заняття	Самостійна робота	Модульний контроль	Захист ІНДЗ	Підсумковий контроль	Загальний бал
Іспит	20	20	20 (10x2)	10	30	100

Шкала оцінювання успішності здобувачів вищої освіти

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національної шкалою	
		іспит	залік
90–100	A	Відмінно	Зараховано
82–89	B	Добре	
75–81	C		
64–74	D	Задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	Незадовільно (незараховано) з можливістю повторного складання	
1–34	F	Незадовільно (незараховано) з обов’язковим повторним вивченням	

12. ПЕРЕЛІК НАОЧНИХ ТА ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, мережа Інтернет, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази): сайти Міністерства освіти і науки України, Судова влада України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Засоби унаочнення та взаємодії:

1. Мультимедійні презентації у програмах MOF Power Point, Canva.
2. Відеоматеріали з каналу Youtube та публічні відео лекції, в т.ч. іноземною мовою в записі.
3. Роздавальні матеріали –схематичні основи, інфографіка тощо.
4. Засоби зворотного зв'язку – інтерактивна дошка Padlet, сайт для інтерактивних презентацій і голосування Mentimeter.
5. В умовах дистанційного навчання – застосунки платформи для відеоконференцій Zoom, Google Meet, освітня платформа BNAU MOODLE, Google Classroom.
6. Використання залу судових засідань для проведення модельних судів.

Необхідне матеріально-технічне забезпечення:

- аудиторного навчання: дошка аудиторна, мебльоване навчальне приміщення, комп'ютерне обладнання (ПК/ноутбук + мультимедійний проектор), Wi-Fi.
- дистанційного: мережа Інтернет, електронні пристрої, у т.ч. персональні.

13. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базова література:

1. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.
2. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.

3. Курс цивільного процесу. Загальна частина: підручник / Немеш П.Ф., Феннич В.П. ТОВ «РІК-У», 2020. 808 с.

4. Цивільне процесуальне право України: підручник / В. М. Коссака, Р. Я. Лемика, Ю. В. Навроцька, С. В. Сеник ; за заг. ред. В. М. Коссака. Харків. Право, 2020. 752 с

5. Пахомова А.О. Перспективи медіації у цивільному судочинстві / А.О. Пахомова // Юридичний науковий електронний журнал. - 2022. - № 4. - С. 173-175. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-4/38>
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7658>

6. Пахомова А.О. Особливості правової природи мирової угоди у цивільному процесі / А.О. Пахомова // Актуальні проблеми права в умовах сучасних викликів: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (БНАУ, 14 квітня 2022 р.) – Біла Церква, 2022. – С. 78-80.
<http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7662>

7. Пахомова А.О. Особливості неюрисдикційного захисту цивільних прав / А.О. Пахомова // Концептуальні засади механізму захисту прав людини: український та міжнародний контекст: кол. монографія. - Біла Церква: БНАУ, 2022. - С. 164-200. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/7653>

8. Pakhomova A. Justice of the peace: world practice and prospects for Ukraine / A. Pakhomova, I. Kovalchuk, V. Melnyk // Modern Science - Moderní věda. - 2023. - № 4. - P. 105-113. <http://rep.btsau.edu.ua/handle/BNAU/10650>

9. Kovalchuk I. Psychological aspects of interpersonal conflicts in financial-legal dispute resolution / I. Kovalchuk, A. Pakhomova // Modern Science — Moderní věda. – 2025. – № 2. – P. 97-105. <https://doi.org/10.62204/2336-498X-2025-2-10>

10. Pakhomova A. Psychological factors of reconciliation in the judicial process: from reducing conflict to successful mediation / A. Pakhomova, I. Kovalchuk // Modern Science — Moderní věda. – 2025. – № 2. – P. 106-115. <https://doi.org/10.62204/2336-498X-2025-2-11>

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 року // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–41, 42. – Ст.492.

3. Про виконавче провадження: Закон України 02.06.2016 року, № 1404-VIII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1404-19/print1481147872104653>

4. Про судовий збір : Закон України, 08.07.2011. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3674-17/conv>
5. Про судоустрій і статус суддів: Закон України, 02.06.2022, № 1402-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2016. - № 31. - ст.545.
6. Про медіацію: Закон України, 16.11.2021, № 1875-IX // Відомості Верховної Ради. – 2022. - № 7. - ст.51.